

DZIAŁANIA MIĘDZYNARODOWE — OMÓWIENIE STRATEGII

Dokument opisujący strategię EFSA względem działań Urzędu na arenie międzynarodowej

Miejsce sporządzenia: Rzym, Włochy
Data sporządzenia: 29 stycznia 2009 r.

Podpisane przez:

Diána Bánáti
Przewodnicząca

Działania międzynarodowe — omówienie strategii

1. W 2006 r. Zarząd EFSA określił kierunki rozwoju działań Urzędu na arenie międzynarodowej stanowiące jedno z głównych zaleceń raportu Oceny zewnętrznej¹ sporządzonego zgodnie z art. 61 rozporządzenia założycielskiego².
2. Strategia Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) na lata 2009–2013 przyjęta przez Zarząd EFSA dnia 18 grudnia 2008 r. określa najważniejsze kierunki zmian obejmujące globalizację, wzmoczenie działań na rzecz nowych technologii, kwestie związane z trwałością źródeł energetycznych i zmianami klimatycznymi, jak również zmianami społecznymi i politycznymi, z uwzględnieniem potencjalnego wpływu na przyszłe działania EFSA. W strategii podkreśla się, że osiągnięcie tych celów wymaga zacieśnienia związków i współpracy na płaszczyźnie międzynarodowej.
3. UE jest największym eksporterem i drugim co do wielkości importerem żywności na świecie, a także głównym podmiotem w handlu towarami rolnymi³. Globalny handel oraz wzmoczona migracja i podróże ludności przyczyniają się do rozprzestrzeniania się nowych lub powracających zagrożeń na skalę międzynarodową (np. BSE). Globalny charakter zagrożeń w łańcuchu żywności i pasz został podkreślony w statystykach z 2007 r. pochodzących z Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Paszach⁴, gdzie znalazło się około 7300 zgłoszeń dotyczących produktów żywnościowych i pasz importowanych do Wspólnoty. Globalny handel nie tylko stanowi wyzwanie dla instytucji zarządzania ryzykiem, ale także rodzi potrzebę współpracy między instytucjami oceny ryzyka na poziomie międzynarodowym.
4. EFSA ma wypełniać swoją misję pomocy instytucjom zarządzania ryzykiem na poziomie europejskim oraz w państwach członkowskich w celu ochrony zdrowia i podtrzymania zaufania do europejskiego systemu dystrybucji żywności. W celu realizacji swojej misji EFSA ma także szeroko angażować się w działania na poziomie międzynarodowym. Urząd powinien mieć świadomość globalnych zagrożeń dotyczących bezpieczeństwa żywności oraz dysponować narzędziami do identyfikacji nowych zagrożeń, zbierania, zestawiania i wymiany informacji z zachowaniem zasady wzajemności, rozwoju odpowiedniej współpracy i spójności zarówno na poziomie Wspólnoty, jak i z organizacjami państw trzecich.
5. Kierunki rozwoju działalności międzynarodowej EFSA uwzględniają uwarunkowania instytucjonalno-prawne, w których działa Urząd. Do realizacji misji i zadań Urzędu, określonych w art. 22 i 23 rozporządzenia założycielskiego, oraz prowadzenia podstawowej działalności EFSA potrzebuje dostępu do najszerzej globalnej bazy informacji naukowych oraz danych dotyczących zagrożeń. Urząd musi także angażować się w rozwój i stosowanie metod oceny ryzyka przyjętych na szczeblu międzynarodowym. Art. 23⁵ stwierdza, że tam, gdzie jest to wymagane przez Komisję Europejską, EFSA ma obowiązek udzielania pomocy naukowo-technicznej w

¹ Zalecenia Zarządu EFSA na podstawie oceny działalności Urzędu przeprowadzonej zgodnie z art. 61 rozporządzenia 178/2002.

² Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności.

³ Główni partnerzy handlowi to: USA, kraje europejskie spoza UE, Rosja, Chiny, Brazylia, Argentyna, Tajlandia, Indie, Wietnam — źródło: dane i trendy CIAA na rok 2006.

⁴ Art. 50.3 178/2002, zob. http://ec.europa.eu/food/food/rapidalert/index_en.htm.

⁵ Art. 23.i — na żądanie Komisji udzielać pomocy naukowo-technicznej w zakresie doskonalenia współpracy między Wspólnotą, państwami kandydującymi, organizacjami międzynarodowymi i państwami trzecimi w dziedzinach objętych misją Urzędu.

zakresie doskonalenia współpracy między Wspólnotą, państwami kandydującymi, organizacjami międzynarodowymi i państwami trzecimi w dziedzinach objętych misją Urzędu. Artykuły 33.1 i 33.2 nakładają na EFSA obowiązek współpracy z państwami kandydującymi, państwami trzecimi oraz podmiotami międzynarodowymi w zakresie poszukiwania, zbierania, zestawiania, analizowania i sumowania odpowiednich danych naukowych i technicznych w dziedzinach objętych misją Urzędu⁶. Dotyczy to w szczególności art. 49⁷, nakładającego na EFSA obowiązek współpracy z państwami, które zawarły umowy ze Wspólnotą Europejską, na mocy których przyjęły one i stosują ustawodawstwo wspólnotowe w obszarze objętym rozporządzeniem założycielskim EFSA (np. państwa EFTA-EEA).

6. Ramowe zasady współpracy EFSA z państwami trzecimi i podmiotami międzynarodowymi zostały także określone w innych europejskich przepisach i regulacjach prawnych. Są to np. programy przedakcesyjne, wspólne porozumienia między Wspólnotą Europejską a USA mające na celu rozwój współpracy na polu naukowo-technicznym, porozumienia dotyczące współpracy naukowo-technicznej itd.

7. W wielu obszarach związanych z bezpieczeństwem żywności i pasz oraz normami fitosanitarnymi i sanitarnymi Unia Europejska ma kompetencje instytucjonalno-prawne do reprezentowania Wspólnoty Europejskiej na forach międzynarodowych. Zakres obowiązków instytucjonalno-prawnych określa ramy wsparcia naukowo-technicznego dla Komisji podczas prac w organizacjach międzyrządowych, takich jak OIE, IPPC, EPPO, OECD, WTO, WHO czy FAO. Komisja, a zatem i państwa europejskie, mają więc silną podstawę naukowo-techniczną, opracowaną w oparciu o wszystkie informacje, dowody, dane oraz praktyki oceny ryzyka dostępne na poziomie międzynarodowym.

8. Procedury oceny ryzyka, inne procedury weryfikacyjne, zbieranie i analiza danych są prowadzone przez międzynarodowe komisje i inne instytucje. Wzorem i szczególnym wyznacznikiem norm stosowanych w handlu międzynarodowym są organizacje skupione pod auspicjami FAO/WHO, OECD, OIE i IPPC. Należy zwrócić uwagę, że oferują one pełną ocenę ryzyka, ponieważ odnoszą się do Europy, a potrzeba europejskiego wkładu w tego typu mechanizmy oceny jest wyraźna. Zgodnie ze swoim mandatem i zasadami działania na forum międzynarodowym EFSA musi mieć możliwość udziału w międzynarodowych procesach oceny ryzyka i wyciągania z nich wniosków. Tylko wtedy Urząd stanie się częścią międzynarodowej społeczności naukowej.

9. EFSA stosuje już strategię współpracy z państwami członkowskimi⁸, na podstawie której sporządzono niedawno okresowe podsumowanie dla Zarządu.⁹ Doświadczenie zdobyte w ramach tej działalności pomogło w ocenie współpracy na szczeblu międzynarodowym.

⁶Art 33.1. Urząd poszukuje, zbiera, zestawia, analizuje i sumuje odpowiednie dane naukowe i techniczne w dziedzinach objętych jego misją. W szczególności powinny być zbierane dane dotyczące: (a) konsumpcji żywności i podatności osób na zagrożenia związane ze spożywaniem żywności; (b) zasięgu i rozpowszechnienia zagrożeń biologicznych; (c) skażenia żywności i pasz; (d) pozostałości.

Art. 33.2. Na potrzeby realizacji celów określonych w ust. 1 Urząd powinien pracować w ścisłej współpracy ze wszystkimi organizacjami działającymi w dziedzinie zbierania danych, w tym z organizacjami państw kandydujących, państw trzecich lub organów międzynarodowych.

⁷ Art. 49. Urząd jest otwarty na udział państw, które zawarły umowy ze Wspólnotą Europejską, na mocy których przyjęły one i stosują ustawodawstwo wspólnotowe w obszarze objętym niniejszym rozporządzeniem.

Na podstawie stosownych postanowień wymienionych umów zawiera się porozumienia określające w szczególności naturę, zakres i sposób, w jaki państwa te będą uczestniczyć w pracy Urzędu, włączając w to przepisy odnoszące się do: udziału w sieciach prowadzonych przez Urząd, umieszczenia na wykazie właściwych organów, którym pewne zadania mogą być powierzane, udziałów finansowych i personelu.

⁸ Strategia współpracy między państwami członkowskimi UE a EFSA, grudzień 2006, witryna internetowa EFSA, zob. <http://www.efsa.europa.eu/en/keydocs/docs/msstrategy.pdf>.

⁹http://www.efsa.europa.eu/cs/BlobServer/DocumentSet/mb181208_item8_doc6a_Interim_review.pdf?ssbinary=true Okresowa ocena strategii współpracy między państwami członkowskimi UE a EFSA.

10. EFSA jest już organizacją dojrzałą. Nadszedł zatem czas na określenie wizji i kluczowych celów w odniesieniu do działań Urzędu na szczeblu międzynarodowym. W ciągu pierwszych 6 lat działania EFSA wypracowano bliskie kontakty doraźne z organizacjami państw trzecich na szczeblu międzynarodowym, których działania pokrywają się z agendą Urzędu, a także kontakty indywidualne z najważniejszymi naukowcami z całego świata.

11. Celem niniejszego dokumentu jest ustalenie strategii dotyczącej działań EFSA na szczeblu międzynarodowym oraz określenie celów i priorytetów Urzędu w zakresie konsolidacji dotychczasowych prac i identyfikacji inicjatyw na przyszłość.

Cele EFSA w zakresie działań na szczeblu międzynarodowym

12. W celu realizacji misji EFSA, polegającej na ogólnej ocenie ryzyka, komunikacji, pomocy instytucjom zarządzania ryzykiem na obszarze UE oraz zapewnieniu możliwie najszerszej podstawy naukowej w zakresie ochrony zdrowia i podtrzymania zaufania do europejskiego systemu żywnościowego, Urząd określił następujące 4 główne cele w związku ze swoją działalnością na szczeblu międzynarodowym:

I Wspieranie międzynarodowych inicjatyw UE

13. EFSA wspiera Komisję w jej programach i inicjatywach międzynarodowych. Urząd przedstawił Komisji priorytetowe Komitety w ramach Komisji Kodeksu Żywnościowego (KKŻ), które mogą potrzebować jego pomocy.¹⁰ W szczególności eksperci EFSA uczestniczą w pracach międzyrządowych zespołów roboczych ad hoc KKŻ ds. odporności na substancje przeciwbakteryjne i żywności uzyskanej dzięki biotechnologii, jak również pomagają w pracach Komitetów. Poza działalnością w ramach Wspólnoty zaangażowanie EFSA w KKŻ pozwala Urzędowi przewidywać działania naukowe międzynarodowych instytucji oceny ryzyka skupionych w WHO/FAO, ponieważ wiele inicjatyw Urzędu jest motywowanych przez KKŻ.

14. EFSA pomagał także podczas rozmów Komisji z WTO, EPPO, IPPC, OIE, WHO, FAO oraz przy bilateralnych rozmowach z państwami trzecimi poprzez zapewnienie podstawy naukowej dla stanowiska Wspólnoty. Celem tych rozmów było spełnienie międzynarodowych zobowiązań Wspólnoty.

15. Wspólnota realizuje szereg inicjatyw o charakterze bilateralnym i multilateralnym, ważnych z punktu widzenia działań i obowiązków EFSA. Chodzi np. o inicjatywy w ramach Transatlantyckiego Partnerstwa Gospodarczego, a zwłaszcza lokalnego i globalnego dialogu na rzecz oceny ryzyka, w których EFSA uczestniczył.

16. EFSA pomagał Komisji przy naukowych programach szkoleniowych w państwach Mercosur oraz w Azji, których celem było zwiększenie świadomości i skali zastosowania mechanizmów oceny ryzyka mające prowadzić do lepszego zrozumienia naukowej podstawy środków oceny ryzyka stosowanych przez EFSA i umożliwiania importerom spełnienia tych wymagań. Przykładowo, na żądanie Komisji, EFSA podjął ostatnio współpracę z rosyjskimi ekspertami w celu podniesienia poziomu ich wiedzy i zrozumienia naukowej podstawy określania maksymalnych poziomów pozostałości pestycydów obowiązujących w Europie.

17. W ramach programu rozszerzenia UE, EFSA współpracuje z państwami kandydującymi i będącymi w okresie przedakcesyjnym w celu popularyzacji wiedzy na temat działań Urzędu, udostępniania informacji, tworzenia mechanizmów wymiany informacji oraz organizacji szkoleń z miejscowymi instytucjami z zakresu koordynacji działań w sytuacjach kryzysowych. EFSA współpracuje z Komisją w ramach Europejskiej Polityki Sąsiedztwa, a obecnie współpracuje z Chorwacją, Turcją, Macedonią i pięcioma państwami kandydującymi na Bałkanach Zachodnich (Serbią, Albanią, Czarnogorą, Kosowem oraz Bośnią i Hercegowiną)¹¹. Działania te

¹⁰ Komitety KKŻ ds. Pozostałości Pestycydów, Zanieczyszczeń Żywności, Substancji Dodatkowych do Żywności, Higieny Żywności, Metod Analiz i Próbkowania, Żywnienia oraz Żywności Przeznaczonej do Specjalnych Celów Żywieniowych.

¹¹ Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:210:0082:0093:EN:PDF>.

obejmują pełny zakres agendy EFSA i Urząd zamierza dalej wspierać Komisję w realizacji tych programów w celu wzmocnienia współpracy naukowej.

Główne inicjatywy

- Na poziomie multilateralnym

- Przedstawienie Komisji priorytetów pomocy dla delegacji UE przy spotkaniach międzyrządowych, takich jak międzyrządowe zespoły robocze w ramach KKŻ, ale także w EPPO, IPPC, OIE, Radzie Europejskiej i OECD, oraz podczas przygotowań do tych spotkań¹².
- Wzmacnianie podstawy współpracy z instytucjami międzynarodowymi, badanie, wspólnie z Komisją, możliwości potencjalnego ujęcia w ramy działań EFSA w świetle istniejących porozumień w sprawie rozszerzenia wymiany naukowo-technicznej.

- Na poziomie bilateralnym

- Przedstawienie Komisji planu działań EFSA ukierunkowanych na jej wsparcie, zwłaszcza w kontekście transatlantyckiego i globalnego dialogu na temat oceny ryzyka¹³ oraz programów akcesyjnych i Europejskiej Polityki Sąsiedztwa.
- Współpraca z Komisją w ramach instytucjonalno-prawnych na rzecz identyfikacji odpowiedniej podstawy dla współpracy z instytucjami w państwach trzecich o podobnych zadaniach w celu ułatwienia współpracy i wymiany informacji podczas realizacji zadań w dziedzinach objętych misją Urzędu¹⁴.

II Zapewnianie dostępu do międzynarodowych danych naukowych w celu stworzenia silnej podstawy do oceny ryzyka i identyfikacji nowych zagrożeń

18. Oprócz współpracy z państwami członkowskimi oraz w świetle globalnego charakteru wielu zagrożeń EFSA współpracuje z organizacjami międzynarodowymi oraz instytucjami w państwach trzecich. Celem tej współpracy jest udostępnianie wiedzy poprzez wymianę danych, metod naukowych, najlepszych praktyk oraz udostępnianie środowiska badawczego poza Europą a także dążenie do naukowej doskonałości i spójności w skali globalnej.

19. Zgodnie z art. 33 rozporządzenia założycielskiego EFSA będzie rozwijał współpracę na polu zbierania danych i informacji dotyczących konsumpcji żywności, zasięgu i rozprzestrzeniania się zagrożenia biologicznego, zanieczyszczenia żywności i pasz oraz pozostałości a także innych danych potrzebnych do realizacji misji Urzędu. W tym względzie EFSA już prowadzi regularne działania multilateralne. Na przykład poprzez Międzynarodową Grupę Łączności ds. Chemicznego Bezpieczeństwa Żywności (IFCSLG) Urząd mógł wymienić informacje dotyczące bisfenolu A oraz melaminy dzięki bliskiej współpracy z Komisją Europejską, australijskimi i nowozelandzkimi agencjami ds. standardów żywności, Kanadyjskim Departamentem Zdrowia, Japońską Komisją ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz agencjami US FDA i NZFSA. Są to ważne płaszczyzny tworzenia przyszłej współpracy oraz wymiany informacji, danych i doświadczeń.

20. EFSA będzie promował współpracę z organizacjami międzynarodowymi i agencjami w państwach trzecich w celu identyfikacji nowych zagrożeń i zmian istniejącego ryzyka. Umożliwi to przewidywanie wpływu globalnych zagrożeń na sytuację w Europie (np. konsultacje z WHO, OIE i FAO w sprawie ptasiej grypy). Znaczenie tej współpracy będzie stopniowo rosnąć w miarę powstawania nowych zagrożeń lub powracania starych w wyniku globalnego handlu, podróży międzynarodowych, migracji, zmian klimatycznych i stosowania nowych technologii. EFSA zorganizował wspólną konferencję z WHO i FAO w celu zbadania nowych zagrożeń związanych z wpływem zmian klimatycznych na bezpieczeństwo żywności. EFSA jest także częścią sieci WHO Infosan i

¹² Na przykład przedstawianie Komisji ekspertów naukowych i technicznych dotyczących stanowiska Wspólnoty przed spotkaniami na szczeblu międzynarodowym.

¹³ Obejmuje państwa partnerstwa transatlantyckiego oraz instytucje oceny ryzyka w państwach trzecich.

¹⁴ Porozumienie między Wspólnotą a np.: Nową Zelandią, Australią itp.

elementem jej procedur nadzwyczajnych. Tego typu współpraca z organizacjami międzynarodowymi, umożliwiając natychmiastowy dostęp do danych i innych informacji, znacząco poprawia skuteczność działań EFSA w sytuacjach nadzwyczajnych/kryzysowych.

21. Na poziomie bilateralnym EFSA do tej pory zawarł jedno oficjalne porozumienie ułatwiające wymianę danych z US-FDA¹⁵. Dotyczy ono głównie zachowania zasad poufności. Zawarte porozumienie poprawiło płynność obiegu informacji. Formuluje ono także część ustaleń w zakresie wdrożenia Transatlantyckiego Partnerstwa Gospodarczego¹⁶. EFSA będzie wnioskował w Komisji Europejskiej o możliwość podpisania dodatkowych porozumień zgodnie z Rozporządzeniem założycielskim EFSA oraz obowiązującymi prawnymi instrumentami współpracy naukowo-technicznej na poziomie europejskim z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi.

Główne inicjatywy

- Określenie priorytetowych ustaleń na podstawie istniejących instrumentów prawnych dotyczących wymiany danych i innych informacji z odpowiednimi organizacjami międzynarodowymi i instytucjami w państwach trzecich w celu stworzenia spójnej podstawy do oceny nowych i istniejących zagrożeń.
- Rozwój międzynarodowej współpracy i badanie mechanizmów ułatwiających szybką wymianę informacji w celu poprawy skuteczności działań EFSA z instytucjami zarządzania ryzykiem w sytuacjach awaryjnych.

III Uczestniczenie w inicjatywach na rzecz oceny ryzyka na poziomie międzynarodowym

22. Misja EFSA w zakresie oceny ryzyka pokrywa się z agendą szeregu organizacji międzynarodowych. Urząd już dziś uczestniczy w pracach tych organizacji, ponieważ wielu najlepszych europejskich naukowców biorących udział w panelach i komisji EFSA, jak również pracowników Urzędu, jest jednocześnie członkami komisji oceny ryzyka i grup roboczych JMRA, JMPR, JECFA. Na tej samej zasadzie eksperci EFSA są zapraszani do indywidualnego udziału w pracach OIE, IPPC, WHO, EPPO i OECD. Taka wymiana powinna utrzymać się także w przyszłości, jeśli europejskie metody, dane i sprawdzone praktyki mają być brane pod uwagę w pracach tych komisji, a działalność EFSA ma być prowadzona w oparciu o informacje dostarczane przez te instytucje.

23. EFSA uwzględnia opinie tych instytucji z zachowaniem perspektywy europejskiej, zapewniając w ten sposób niezależność i trafność ekspertyzy naukowej EFSA w kontekście europejskim. Na podstawie przeprowadzonych rozmów (np. z JECFA w sprawie alfatoksyn) określono metody wykorzystywania oceny ryzyka i innych informacji w celu uzyskania obopólnych korzyści. Urząd nawiązał bliskie kontakty z sekretariatami tych organizacji w celu zapewnienia przejrzystości w zakresie podejmowanych przez nie działań. Dalsza konsolidacja pomoże uniknąć dublowania wysiłków i ograniczy występowanie rozbieżności.

24. EFSA przekazuje także, przed publikacją i z zachowaniem tajemnicy, własne oceny ryzyka w sytuacjach, w których mogą one mieć wpływ na międzynarodowe placówki USFDA, USDA, FSANZ, USEPA, Japońskiej Komisji ds. Bezpieczeństwa Żywności, Kanadyjskiego Departamentu Zdrowia, WHO, OIE oraz FAO.

25. Nawiązano także współpracę z instytucjami międzynarodowymi w zakresie określonych zagadnień. EFSA ściśle współpracuje z WHO w zakresie występowania bakterii *Enterobacter sakazakii* w odżywkach dla niemowląt oraz wspólnie z WHO i ECDC w zakresie odporności na substancje przeciwbakteryjne. W przypadku prowadzenia ważnych prac związanych z oceną ryzyka przez państwo trzecie EFSA angażuje odpowiednich ekspertów w rozmowach wstępnych, zapewniając ogólną niezależność końcowej opinii naukowej, np. podczas prac Komisji Naukowej dotyczących klonowania zwierząt Urząd wysłał eksperta FDA na wstępne rozmowy grupy roboczej.

¹⁵ EFSA i FDA zacieśniają współpracę w zakresie bezpieczeństwa żywności, witryna internetowa EFSA, lipiec 2007 r., zob. http://www.efsa.europa.eu/EFSA/efsa_locale-1178620753812_1178621165446.htm.

¹⁶ Transatlantyckie Partnerstwo Gospodarcze http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2003/october/tradoc_111712.pdf.

26. EFSA organizuje kolokwia i konferencje, na których dzieli się wiedzą i rozmawia z międzynarodowymi ekspertami na temat oceny ryzyka i zagadnień naukowych. Dialog ten stanowi podstawę konsensusu w zakresie podejść i metodologii, np. w odniesieniu do oceny ryzyka środowiskowego, korzyści płynących z ryzyka czy procedur dotyczących substancji rakotwórczych i genotoksycznych.

27. EFSA będzie nadal uczestniczyć w tych pracach w celu wpływania na ich kształt, zdobywania wiedzy oraz wyciągania wniosków z rozmów na międzynarodowym forum oceny ryzyka. Istotnym celem jest także harmonizacja metodologii i wytycznych oraz pozostanie na bieżąco z międzynarodowymi trendami w dziedzinie oceny ryzyka.

28. Poprzez działania na forum międzynarodowym EFSA będzie mógł przewidywać nowe metody oceny ryzyka i identyfikować wpływ nowych odkryć naukowo-technicznych na bieżące procedury w tym zakresie.

Główne inicjatywy

- Wykorzystanie doświadczeń JECFA, JMPR, JEMRA OIE, IPPC, EPPO i agencji państw trzecich w zakresie planowania i realizacji procedur oceny ryzyka oraz udostępniania danych.
- Identyfikacja priorytetów związanych z nowymi zagrożeniami na poziomie międzynarodowym i wykorzystanie pełnej oceny ryzyka przeprowadzonej przez organizacje międzynarodowe, instytucje państw trzecich i agencje regionalne z zachowaniem niezależności ekspertyzy z perspektywy europejskiej.
- Definiowanie i określanie priorytetów działania EFSA we współpracy z Komisją w zakresie takich inicjatyw, jak rozwój wytycznych oceny ryzyka i harmonizacji metodologii oceny ryzyka na poziomie międzynarodowym.

IV Promowanie spójności komunikacji w zakresie oceny ryzyka i informowanie o działaniach EFSA na poziomie międzynarodowym

29. Działania międzynarodowe EFSA w związku z komunikacją i zasięgiem są skoncentrowane wokół dwóch głównych celów: poprawy współpracy na rzecz podniesienia świadomości i prezentacji zadań EFSA w zakresie opracowywania naukowej podstawy wspólnotowych środków w dziedzinie żywności i bezpieczeństwa żywności, żywienia, zdrowia i dobrobytu zwierząt, zdrowia roślin oraz obszarów ochrony roślin.

30. W celu poprawy spójności EFSA opracował system współpracy w zakresie przekazywania ocen ryzyka instytucjom państw członkowskich funkcjonujący od 2003 r.

31. Na podobnej zasadzie EFSA rozpoczął tworzenie relacji z biurami informacji w państwach trzecich i w instytucjach międzynarodowych. Urząd wymienia z nimi informacje i udostępnia ekspertyzy dotyczące problemów o wymiarze międzynarodowym.

32. Działania te wspiera funkcjonujący w EFSA system informowania o zagrożeniach i przekazywania materiałów prasowych zaufanym partnerom przed ich przekazaniem do wiadomości publicznej. Jego celem jest informowanie partnerów międzynarodowych o planowanych ogłoszeniach publicznych oraz promocja spójnego podejścia do informowania o ryzyku, np. w przypadku zagadnień cieszących się dużym zainteresowaniem mediów międzynarodowych, takich jak aspartam.

33. EFSA uczestniczy w międzynarodowych konferencjach poświęconych systemom informowania o ryzyku, podczas których dzieli się swoimi ekspertyzami, określa dobre praktyki i działa na rzecz obopólnego zrozumienia. Działania te stanowią podstawę do dalszego rozwoju współpracy międzynarodowej, której celem jest utworzenie sieci biur informacyjnych i współpracy zewnętrznej organizacji międzynarodowych i instytucji państw trzecich, realizujących podobną misję.

34. Poprzez działalność informacyjną EFSA wzmacnia świadomość swojej roli na poziomie międzynarodowym oraz zwiększa wiarygodność podstawy naukowej środków europejskich stosowanych na obszarze działania Urzędu.

Główne inicjatywy

- EFSA wraz z partnerami międzynarodowymi będzie rozwijać istniejącą sieć informacyjną oceny ryzyka w obszarach zainteresowania wzajemnego i globalnego, udostępniając informacje, wyciągając wnioski z istniejących praktyk oraz opracowując własne najlepsze praktyki.
- EFSA będzie rozwijać istniejące procedury wymiany informacji, w tym procedurę informowania o określonych problemach i wczesnego ostrzegania o kluczowych oświadczeniach publicznych przed ich oficjalną publikacją. Dotyczy to także udostępniania informacji i współpracy z partnerami w zakresie nowych i kontekstowych zagadnień związanych z działaniami EFSA w miarę ich pojawiania się w mediach/online.
- EFSA będzie pomagać przy tworzeniu międzynarodowej platformy wymiany informacji i doświadczeń oraz rozwoju wspólnych procedur i wytycznych mających na celu stworzenie spójnego systemu informowania o ryzyku.

Czas i procedura wdrażania

35. Niniejszy dokument stanowi podstawę dla bardziej szczegółowych planów działań międzynarodowych, które zostaną określone w Rocznych planach zarządzania EFSA, jak również w rozmowach z Komisją na temat rozwoju działalności międzynarodowej Urzędu w ramach obowiązujących przepisów instytucjonalno-prawnych. Plan zostanie zweryfikowany po upływie 2,5 roku lub w miarę potrzeb w celu uwzględnienia wszelkich zmian w Strategii EFSA na lata 2009–2013.

Aneks I

Słowniczek pojęć

ECDC	Europejskie Centrum Zapobiegania i Kontroli Chorób (European Centre for Disease Prevention and Control)
EPPO	Europejska i Śródziemnomorska Organizacja Ochrony Roślin (European and Mediterranean Plant Protection Organisation)
FAO	Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa (Food and Agriculture Organisation)
FSANZ	Australijsko-Nowozelandzkie Standardy Żywności (Food Standards Australia and New Zealand)
IPCC	Międzypaństwowy Zespół ds. Zmian Klimatu (Intergovernmental Panel on Climate Change)
IPPC	Międzynarodowa Konwencja Ochrony Roślin (International Plant Protection Convention)
JECFA	Wspólny Komitet Ekspertów FAO/WHO ds. Dodatków do Żywności (Joint FAO/WHO Expert Committee on Contaminants and Food Additives)
JEMRA	Wspólny Komitet Ekspertów FAO/WHO ds. Oceny Zagrożeń Mikrobiologicznych w Żywności (Joint FAO/WHO Meetings on Microbiological Risk Assessment)
JMPR	Połączona Grupa ds. Pozostałości Pestycydów (Joint FAO/WHO Meetings on Pesticide Residues)
JRC	Wspólnotowe Centrum Badawcze (Joint Research Centre)
NZFSA	Agencja Bezpieczeństwa Żywnościowego Nowej Zelandii (New Zealand Food Safety Authority)
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (Organisation for Economic Cooperation and Development)
OIE	Światowa Organizacja Zdrowia Zwierząt (World Organisation for Animal Health)
USDA	Departament Rolnictwa USA (United States Department of Agriculture)
USEPA	Agencja Ochrony Środowiska USA (United States Environment Protection Agency)
USFDA	Amerykańska Agencja ds. Żywności i Leków (United States Food and Drug Administration)
WHO	Światowa Organizacja Zdrowia (World Health Organisation)
WTO	Światowa Organizacja Handlu (World Trade Organisation)

Główne inicjatywy, działania i wytyczne sukcesu dotyczące „Strategii międzynarodowych działań EFSA” — omówienie strategii

Niniejszy aneks zawiera informacje dotyczące działań na półmetku realizacji głównych inicjatyw w ramach poszczególnych celów Strategii międzynarodowych działań EFSA. Będą one poddawane rocznej ocenie i włączeniu w Roczne plany zarządzania.

Cel I — Wspieranie międzynarodowych inicjatyw UE — poziom multilateralny		
Główne inicjatywy	Działania	Wyznaczniki sukcesu
<p>Na poziomie multilateralnym Przedstawienie Komisji priorytetów pomocy dla delegacji UE przy spotkaniach międzyrządowych, takich jak międzyrządowe zespoły robocze w ramach KKŻ, ale także w EPPO, IPPC, OIE, Radzie Europejskiej i OECD, oraz podczas przygotowań do tych spotkań¹⁷.</p> <p>Wzmacnianie podstawy współpracy z instytucjami międzynarodowymi, badanie, wspólnie z Komisją, możliwości potencjalnego ujęcia w ramy działań EFSA w świetle istniejących porozumień w sprawie rozszerzenia wymiany naukowo-technicznej.</p>	<p>Na poziomie multilateralnym Rozmowy z Komisją Europejską na temat priorytetów i opracowanie wspólnych założeń ramowych uwzględniających stopień udziału i pomocy EFSA, a także uzgodnienie z Komisją Europejską jej działań ukierunkowanych na stworzenie dla EFSA podstawy wymiany naukowo-technicznej w kontekście wielonarodowym — koniec 2009 r.</p>	<p>Na poziomie multilateralnym Założenia ramowe uzgodnione i realizowane.</p>

¹⁷ Na przykład przedstawianie Komisji ekspertyz naukowych i technicznych dotyczących stanowiska Wspólnoty przed spotkaniami na szczeblu międzynarodowym.

Cel I — Wspieranie międzynarodowych inicjatyw UE — poziom bilateralny		
Główne inicjatywy	Działania	Wyznaczniki sukcesu
<p>- Na poziomie bilateralnym Przedstawienie Komisji planu działań EFSA ukierunkowanych na jej wsparcie, zwłaszcza w kontekście transatlantyckiego i globalnego dialogu na temat oceny ryzyka¹⁸ oraz programów akcesyjnych i Europejskiej Polityki Sąsiedztwa.</p> <p>Współpraca z Komisją w ramach instytucjonalno-prawnych na rzecz identyfikacji odpowiedniej podstawy dla współpracy z instytucjami w państwach trzecich o podobnych zadaniach w celu ułatwienia współpracy i wymiany informacji podczas realizacji zadań w dziedzinach objętych misją Urzędu¹⁹.</p>	<p>Na poziomie bilateralnym Rozmowy z Komisją Europejską na temat priorytetów i opracowanie wspólnych założeń ramowych stworzenia dla EFSA podstawy wymiany naukowo-technicznej w kontekście wielonarodowym — koniec 2009 r.</p>	<p>Na poziomie bilateralnym Założenia ramowe uzgodnione i realizowane.</p>

¹⁸ Obejmuje państwa partnerstwa transatlantyckiego oraz instytucje oceny ryzyka w państwach trzecich.

¹⁹ Np. porozumienie między Wspólnotą a Nową Zelandią, Australią itp.

Cel II — Zapewnianie dostępu do międzynarodowych danych naukowych w celu stworzenia silnej podstawy do oceny ryzyka i identyfikacji nowych zagrożeń		
Główne inicjatywy	Działania	Wyznaczniki sukcesu
<p>W obszarach priorytetowych w miejsce ustaleń wykorzystujących istniejące instrumenty prawne jako wsparcie i solidna podstawa dla wymiany danych i innych informacji z odpowiednimi organizacjami międzynarodowymi i w państwach trzecich w celu stworzenia wszechstronnej podstawy do oceny nowych i istniejących zagrożeń.</p>	<p>Opracowanie planu i omówienie przydatnych źródeł wymiany danych z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi, w szczególności zajmującymi się oceną nowych zagrożeń — koniec 2010 r.</p>	<p>Opracowanie spójnej analizy przydatnych źródeł danych.</p>
<p>Rozwój międzynarodowej współpracy i badanie mechanizmów ułatwiających szybką wymianę informacji w celu poprawy skuteczności działań EFSA z instytucjami zarządzania ryzykiem w sytuacjach awaryjnych.</p>	<p>Aktywne tworzenie kontaktów odpowiedzialnych za ocenę danych dotyczących obsługi zagrożeń w organizacjach państw trzecich i międzynarodowych — początek 2010 r.</p>	<p>Stworzenie kanałów wymiany informacji.</p>

Cel III — Uczestniczenie w inicjatywach na rzecz oceny ryzyka na poziomie międzynarodowym		
Główne inicjatywy	Działania w kierunku realizacji celu	Wyznaczniki sukcesu
<p>Wykorzystanie doświadczeń JECFA, JMPR, JEMRA OIE, IPPC, EPPO i agencji państw trzecich w zakresie planowania i realizacji procedur oceny ryzyka oraz udostępniania danych.</p> <p>Identyfikacja priorytetów związanych z nowymi zagrożeniami na poziomie międzynarodowym i wykorzystanie pełnej oceny ryzyka przeprowadzonej przez organizacje międzynarodowe, instytucje państw trzecich i agencje regionalne z zachowaniem niezależności ekspertyzy z perspektywy europejskiej.</p> <p>Definiowanie i określanie priorytetów działania EFSA we współpracy z Komisją w zakresie takich inicjatyw, jak rozwój wytycznych oceny ryzyka i harmonizacji metodologii oceny ryzyka na poziomie międzynarodowym.</p>	<p>Coroczna wymiana planów oceny ryzyka z sekretariatami JEMRA, JECFA, JMPR (OIE, IPPC, EPPO) w celu identyfikacji priorytetów i oceny efektów działania EFSA — początek września 2009 r.</p> <p>Wymiana informacji co trzy miesiące dotyczących działań na rzecz oceny ryzyka z sekretariatami komisji międzynarodowych w celu identyfikacji możliwości wymiany danych i współpracy — koniec 2009 r.</p> <p>Udział w inicjatywach KE i innych inicjatywach na rzecz promowania harmonizacji metod oceny ryzyka oraz aktywne szukanie współpracy z międzynarodowymi partnerami i instytucjami w tym zakresie — proces ciągły.</p>	<p>Opracowywanie planów i priorytetów uwzględniających działania międzynarodowych organizacji ds. oceny ryzyka — koniec 2009 r.</p> <p>Wymiana informacji i współpraca z międzynarodowymi organizacjami ds. oceny ryzyka — koniec 2009 r.</p> <p>Zaangażowanie w międzynarodowe działania na rzecz harmonizacji działań oraz udział w określonych projektach na rzecz harmonizacji.</p>

Cel IV — Promowanie spójności komunikacji w zakresie oceny ryzyka i informowanie o działaniach EFSA na poziomie międzynarodowym		
Główne inicjatywy	Działania	Wyznaczniki sukcesu
EFSA wraz z partnerami międzynarodowymi będzie rozwijać istniejącą sieć informacyjną oceny ryzyka w obszarach zainteresowania wzajemnego i globalnego, udostępniając informacje, wyciągając wnioski z istniejących praktyk oraz opracowując własne najlepsze praktyki.	Dalszy rozwój regularnego dialogu z działami komunikacji w agencjach ds. żywności państw trzecich i międzynarodowych w celu stworzenia wirtualnej wymiany najlepszych praktyk i trendów w zakresie informowania o zagrożeniach — koniec 2009 r.	Utworzenie wirtualnej sieci zewnętrznej z działami komunikacji organizacji państw trzecich i międzynarodowych dostępnej dla EFSA i państw członkowskich.
EFSA będzie rozwijać istniejące procedury wymiany informacji, w tym procedurę informowania o określonych problemach i wczesnego ostrzegania o kluczowych oświadczeniach publicznych przed ich oficjalną publikacją. Dotyczy to także udostępniania informacji i współpracy z partnerami w zakresie nowych i kontekstowych zagadnień związanych z działaniami EFSA w miarę ich pojawiania się w mediach/online.	Konsolidacja polityki wstępnego powiadamiania i wymiany informacji na temat zagrożeń — czerwiec 2009 r.	Opracowanie wspólnej polityki z partnerami zgodnej z ustalonymi kryteriami oraz postanowieniami obowiązujących porozumień.
EFSA będzie pomagać przy tworzeniu międzynarodowej platformy wymiany informacji i doświadczeń oraz rozwoju wspólnych procedur i wytycznych mających na celu stworzenie spójnego systemu informowania o ryzyku.	Doroczne warsztaty z udziałem głównych organizacji z zakresu narzędzi informowania o zagrożeniach oraz metod rozwoju sieci i współpracy — połowa 2011 r.	Ustalenie kluczowych działań w kierunku dalszego udostępniania informacji.